

mon Lull crea la nació, com ella, per acció de la mateixa tasca, és *recreada* avui. Ell és el nostre primer nacionalista. Ell, qui somià a la vegada en reunir tot el saber dels cristians i tot el saber dels mahometans per escriure *en set ermites vora la mar*.

Es la mateixa superació entre unitat i varietat que la *Combinatòria* representa. Es, després de tot, una manifestació nova del mateix esperit que informa la teologia dels grecs — la teologia del llenguatge grec, prou més profunda que la mitologia dels seus poetes — amb son equivoc fonamental entre unitat i pluralitat, entre *déu* i *déus*.

III

Estimem molt encara de Ramon Lull aquesta gesta: anar-se'n a ensenyar a París. Cert que en l'Edat Mitja el viure científic internacional era, després de tot, més fàcil i accessible que no pas ara. Mes no sabem estar-nos de donar a l'episodi sabor actual, per tal de donar-li valor simbòlic. Cal que, de tant en tant, algun dels nostres es dediqui a ensenyar a París, en benefici de París i en benefici nostre.

Vaig creure un temps que no hauria estat impossible que, a París, Ramon Lull s'hagués trobat amb el Dant. Però Karl Vossler em va dir que el viatge del Dant a París no semblava del tot confirmat per la crítica. Quina llàstima, renunciar a la conjectura! Quina llàstima, renunciar a la visió on s'ajuntaven les dues grans ombres, somiant les dues nacions en un viarany vora la muntanya de Santa Genoveva!

Lull, no solament tenia aïes per a la universalitat. També tenia peus per a la universalitat. «Qui llengua té, à Roma va». Sí, a condició de tenir també peus.

Gran somniador, gran viatger. Si es dóna sola la primera d'aquestes qualitats tenim una cosa així com un ateneista. Si la segona, una cosa així com un aventurer. Entre els Joaquim Bartrina i els Ali-Bey, molt d'energia catalana s'ha perdut. No cal ésser Ali-Bey, no cal ésser Joaquim Bartrina. Cal ésser Ramon Lull.

XENIUS

De «La Veü de Catalunya»

FREUNDE EUROPAS!

Eine Zufälligkeit hat mir jenes Halbmonatsblättchen vor Augen geführt. Ganz im Stillen und Verborgenen wie das Vergissmeinnicht hat sich eine Idee vor dem Untergang zu bewahren gewusst. Eine Idee! denn Idee ist heute, was uns gestern Wirklichkeit schien. Die geistige Einheit Europas ist zerrissen; zerrissen von brutaler Hand. Tausende feiner Geistesfäden, die vor dem Kriege ganz Europa, die ganze Welt verbanden, sind gesprengt durch

Habsucht, Neid, Missgunst. Man hat die Serenität verloren; hat alles in einen Topf geworfen; alle Grenzen umgestossen; die Gesetze vergewaltigt. Leidenschaft ist über uns hereingebrochen, ohne Mass und Ziel. Das kühle Auge der Wissenschaft ist getrübt und sieht gebiendet durch zerbrochene Glassplitter nach der Wahrheitssonne. Schon fast vier Jahre währt die Verirrung; nicht ohne dass Einzelte, vergeblich zwar, die Fa-